

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCLXXII. ad annum DCCCCIX.

Parisiis, 1644

III. De regulari statu iam pene collapsio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15967

2. Cor. 13.

re poterat: *An experimentum queritis eius, qui in me loquitur Christus?* boni regis iustitia tanta & sibi & regno utilitatis conferat commoda, e contrario vero mali regis prauitas tanta & sibi & regno inferat damna, quanta vobis, rex venerande, in cunctis vestris actibus viuendum est cautela? Oramus igitur, vt hæc placida aure suscipiatis, & monitis placeat vobis in hære salubribus: quatenus vestris bene, & per vos aliorum iuste modificatis moribus, hac vobis commissa decenter administratione peracta, ab eo qui temporale vobis dedit regnum accipere mereamini æternum. Sed & nobis, & omnibus, qui in regno vestro consistimus, oportet vt iustam fidelitatem vobis conseruemus, & honorificentiam regiam exhibeamus, & de utilitate regni aliquid querenti, secundum scire & posse, verum & utile consilium suggeramus.

III.

De monasteriorum vero non statu, sed lapsu quid dicere vel agere debeamus, iam pene ambigimus. Dum enim, mole criminum exigente, & iudicium a domo Domini incipiente, quædam a Paganis succensa vel destructa, quædam rebus spoliata, & ad nihilum prope sint redacta, si tamen quorundam adhuc videntur superesse vestigia, nulla in eis regularis formæ seruantur instituta. Siue namque monachorum, seu canonicorum, seu sint sanctimonialium, propriis & sibi iure competentibus carent rectoribus, & dum contra omnem ecclesiæ auctoritatem prælatis vtuntur extraneis, in eis degentes, partim indigentia, partim malevolentia, maximeque inhabilium sibi præpositorum faciente inconuenientia, moribus viuunt incompositis: & qui sanctitati religionique cælesti intenti esse debuerant, sui velut propositi immemores, terrenis negotiis vacant. quidam etiam, necessitate cogente, monasteriorum septa derelinquunt, & volentes nolentesque sæcularibus iuncti sæcularia exercent, cum econtra dicat Apostolus: *Nemo militans Deo implicat se negotiis sæcularibus.* Ergo quia non solum a vulgo nullo distare videntur vitæ merito, sed etiam, propter infima quæ sectantur opera, despectio- nis expositi sunt ludibrio, cum propheta cogimur Ieremia nostræ ciuitatis, sanctæ videlicet ecclesiæ, flere dispendia, & voce proclamare publica: *Quomodo obscuratum est*

2. Tim. 2.

Thren. 4.

ANNO
CHRISTI
909.

ANNO
CHRISTI
909.

aurum? mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides sanctuarii in capite omnium platearum? Quod ita exponit papa Gregorius: Aurum obscuratum est, cum sacerdotum & spiritualium vita, quondam per gloriam virtutum clara, nunc per actiones infimas ostenditur reproba. Color optimus est mutatus, quia ille sanctitatis habitus per terrena & abiecta opera ad ignominiam despectionis venit. Lapidem vero sanctuarii, quos nunquam necesse erat foris conspici, eos nimirum figurant, qui nunquam in extraneis debent actionibus videri. Sed dispersi sunt lapides sanctuarii in capite omnium platearum, dum hi, qui per vitam & orationem semper intus esse debuerant, per vitam reprobam foris vacant, & dum in sancto habitu constituti exteriora sunt quæ exhibent, quasi sanctuarii lapides foris iacent, &c. Quomodo igitur aurum sine aurifice in pristinum & optimum non potest reformari colorem, sic & monastica vita sine regularis abbatis prouidentia ad pristinum atque optimum viuendi nequit reformari ordinem. Regalis ergo potestas, quæ a recte agendo & ordinando vocatur, consideret quomodo recto hæc iudicio, secundum voluntatem eius, cui de omnibus iudiciis & dispositionibus suis rationem redditurus est, & secundum sacrorum Canonum sanctiones, atque secundum priscorum regum constitutiones dispenset. Prohibent quippe sacri Canones, ne aliquis laicus de religione præsumat. Itemque & Canonum præcipiunt instituta, simulque eorum pedisequa regum capitularia, sicut in libro primo capitulorum imperialium continetur, capitulo vigesimo octauo: Vt clerici Lib. 1. c. 28. & monachi, si inter se negotium aliquod habuerint, a suo episcopo iudicentur, & non a sæcularibus. Fas enim non est, vt diuini muneris ministri temporalium potestatum subdantur arbitrio. Item: Vt laicis, quamuis religiosis, Ibid. cap. 31. nulla sit de rebus ecclesiæ disponendi facultas. Item: Vt loca, quæ semel Deo dicata sunt, aut monasteria sunt, maneat perpetuo monasteria, nec possint vltra fieri sæcularium habitacula. Nunc autem in monasteriis Deo dicatis monachorum, canonicorum, & sanctimonialium, abbates laici, cum suis vxoribus, filiis, & filiabus, cum militibus morantur & canibus. Legitur quoque in capitularibus, vt abbates monachorum regulam per singula verba Addit. 1. cap. 1.

discutientes pleniter legant, & intelligentes, Domino opitulante, efficaciter cum monachis suis implere studeant. Et quomodo discutiet? quomodo leget? quomodo intelliget? Si forsitan oblatas fuerit huiusmodi codex, respondebit illud Isaianum: *Nescio literas*. Et cum monachorum abbati a regula sancti & sancto Spiritu pleni beatissimi patris Benedicti: In doctrina, inquit, sua abbas illam semper apostolicam formam debet seruare, in qua dicit: *Argue, obsecra, increpa*. quomodo Apostolum ignorans, regulæ instituta, vel ipsam abecedariam lineam penitus nesciens, spiritualem discretionis modum tenebit? Et quid plura? in ipso ingressu lectionis sanctæ regulæ legitur de eligendo abbate, & qualis debeat esse. In capitulari vero Magni Caroli libro primo capite octuagesimo primo ita scribitur: Monachorum causam qualiter ex parte disposuerimus, & quomodo ex seipsis sibi eligendi abbates licentiam dederimus, & qualiter, Deo opitulante, quieti viuere, propositumque indefessi custodire valerent, ordinauerimus, in alia schedula diligenter annotari fecimus. Item in Concilio Turonis habito, postquam de canonicis clericis ciuitatum, qui in episcopis conuersantur, dispositum est, sequitur: Simili modo & abbates monasteriorum in quibus canonica vita antiquitus fuit, vel nunc esse videtur, sollicitè suis præuideant canonicis, vt habeant claustra & dormitoria, victum & vestimenta, &c. Sint, inquit, abbates sibi subditis bene viuendo duces & præuii, viamque demonstrent, qua rectè gradiendo ad meliorem vitam peruenire valeant. Itemque de monasteriis monachorum, post pauca quæ præmissa sunt, sequitur: Bonum videtur, vt ad pristinum reuertantur statum, & abbates eorumdem in eorum habitu & vita, sicut ipsa regula præcipit, incedere ac viuere studeant. & reliqua. Prohibetur denique, vt laicus causa manducandi ac bibendi in refectorium non ducatur. Et quomodo eorum abbas erit, cum quibus nec edendi licentiam habebit? Item in libro secundo capitularium capitulo quadragesimo: Monasteriis sane puellaribus tales præferri debent feminae, & abbatissæ creari, quæ & se, & subditum gregem cum magna religione & sanctitate custodire nouerint, & his, quibus præsumunt, prodesse non desinant: sed & se, & illas ita obser-

Isa. 29.

2. Tim. 4.

Cap. 86.

Concilium
Turon. III.
Can. 24.

Can. 25.

Cap. 42.

obser-

ANNO
 CHRISTI
 909.

obseruent, vtpote vasa sancta in ministerium Domini praeparata. Talem enim se debet subditis exhibere in veste, & in omniconiuctu, vt eis ad caelestia regna pergentibus ducatum praebat, sciat etiam se pro his, quas in regimine accepit, in conspectu Domini rationem reddituram. Haec ita post primam sanctorum patrum, duce sancto Spiritu, ordinationem, ac deinde post canonicam de his auctoritatem, a prioribus imperatoribus & regibus decreta & custodita fuerunt. Et quousque priuilegia sunt seruata status ecclesiastici, profecit in augmentum sui conseruatus a Deo status regni. At postquam haec coeperunt paruipeudi, labefactatus de die in diem, & iam pene in nihilum redactus est ille qui quondam florebat vigebarque status huius regni: & ita inoleuit malum, quod a transactis retro coeperat annis, vt iam principalis potestas putet sibi licere, secus quam auctoritas diuina se habeat, in causas ecclesiasticas proflire, & duce sancto Spiritu statutum a patribus ecclesiae ordinem peruertere. Quod quidem nostrum est admonere: & si ad praesens per omnia nequit emendari, fatagere deinceps cum domino rege eiusque fidelibus debemus, quousque & bona illius intentio, vt credimus, & nostra nobis, & illi, omnique regno necessaria deuotio ad perfectionis cumulum, Deo cooperante valeat peruenire. Etenim nequaquam de istis audemus filere, ne de nobis illud propheticum dicatur: *Canes muti, non valentes latrare.* Itemque: *Non ascendistis ex aduerso, neque opposuistis murum pro domo Israel.* Respectum siquidem timoris Dei habentibus auditu lugubre, dictu nefas, actu dignoscitur horribile, quando contra omnem paratum, & totius Christianae religionis auctoritatem & consuetudinem, in monasteriis regularibus laici in medio sacerdotum & ceterorum religiosorum, vt domini ac magistri residentes, velut abbates de illorum vita & conuersatione ac regula sibi penitus ignota peruerso ordine diiudicant. Quae pro certo abominatio illa est, quam Dominus in euangelio praesignat dicens: *Cum videritis abominationem desolationis stantem in loco ubi non debet, qui legit intelligat.* Ista namque vere est abominatio desolationis, non tantum subditorum, vel eorum qui illis ad suam ipsorum perniciem videntur principari, verum regis, & totius regni, omnium-

que qui tam detestabili fauent ordinationi. Censemus igitur, vt status monasteriorum inuiolatus, iuxta antiquam regulæ traditionem, & Canonum constituta seruetur, & vt abbates sint religiosæ personæ, & quæ regularem nouerint disciplinam. Monachi vero, vel sanctimoniales, iuxta suam professionem, sobrie, & pie, ac simpliciter uiuant, ac pro regum salute, ac regni pace, & ecclesiæ tranquillitate supplicent, non sæcularibus curis vel negotiis occupentur, non pompas mundiales requirant, non ecclesiastica iura inquietent, sed iuxta proprietatem sui vocabuli quiete otium amplectantur. Auditur enim, quod spera humilitate & abiectione monastica, ornamentis, & his etiam quæ bonis laicis indecentia & turpia sunt, operam impendant, & nequaquam contenti communibus rebus, propriis & lucris turpibus inseruiant, quod vitium tamquam pessimum cancer, ne vltra proserpat, radicitus auellendum est, & abbatum atque episcoporum vigili cura recidendum. Sane ne vlla monachis euagandi, vel de talibus præsumendi quippiam detur occasio, prouideant abbates, vel præpositi monasteriorum, vt secundum quod temporis vel loci fert possibilitas, omnia illis in victualibus & vestibus necessaria, sicut regula præcipit, opportune ministrentur.

IV.

Contra sacrilegos quoque iustum est vt canonica censura procedat. Et primo dicendum quid sit sacrilegium. Sacrilegium est sacræ legis violatio. quod cum per multa specierum diuidatur crimina, & sit sacrilegium schismatis, vnde beatus pater ait Augustinus: Apertissimum sacrilegium eminet schismatis, si nulla fuit causa separationis: sit etiam sacrilegium blasphemæ sermonis, & cuiusque contra sacram legem vsurpatæ actionis; specialius tamen nunc a nobis illud sacrilegium denotatur, quod a prædonibus de rebus ecclesiæ agitur. Est enim hoc sacrilegium, reseclesiæ sacratas auferre, possessiones ad ius ecclesiæ pertinentes, vel aliquid ecclesiæ consecratum vel donatum tollere, inuadere, fraudare, vel rapere. Hoc namque agentes vere sacrilegi sunt, & homicidæ, de quibus & sanctus Anacletus dicit: Qui abstulerit aliquid patri vel matri, homicidæ particeps est. Pater noster sine dubio Deus est, qui nos

Epist. 1.

ANNO
CHRISTI
909.